

Aldre @ Sages

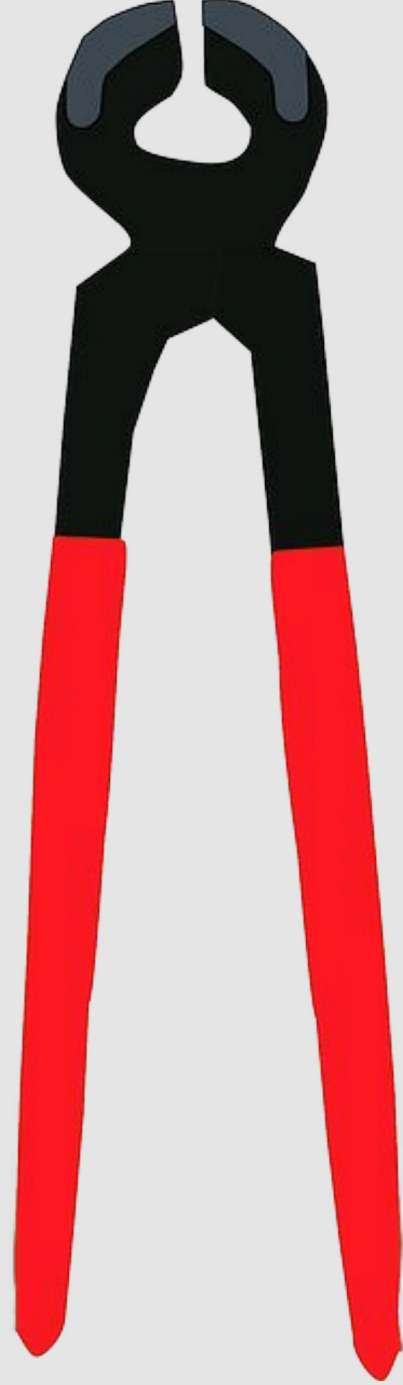

Fokuseret indsats

Oplæg v.
John Kirstein

Hvad er fokuseret indsats?

En samtidig indsats
organisationen om
defineret emne.

Emnet er: Gratis op
kommunernes
midlertidige pladse

Knibtangsoperation
vi angriber emnet b
et nationalpolitisk o
lokalpolitisk perspe

Vi skal sammen sikr
indsatsen i Sekretar
og den lokale indsa
synkron.

Hvad er budskabet?

Alt for mange ældre skal have penge op af lommen, når de bliver visiteret til midlertidig plads i forbindelse med et sygdomsforløb.

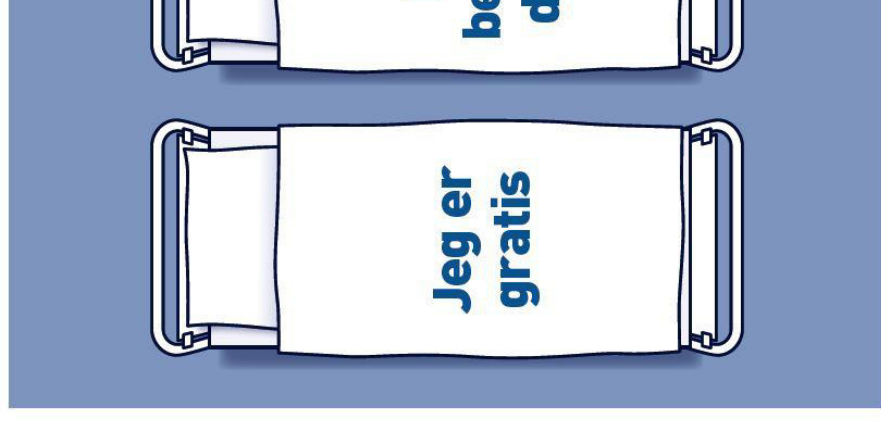
I Ældre Sagen siger vi nej til brugerbetaling på sundhed. Derfor kæmper vi også for gratis ophold på kommunernes midlertidige pladser.

Vi kæmper for gratis ophold på kommunernes midlertidige pladser ift.:

- Gratis kost, vasketøj og lignende
- Betalt befordring til og fra de midlertidige pladser
- Gratis forbrug af medicin relateret til ophold på de midlertidige pladser

Akutpladser

- Det er ingen lovkrav om at kommuner har akutpladser.
- Kommuner beslutter selv om de har akutpladser (og akutteams)
- Servicelov rummer mulighed for at kommuner kan opkræve betaling for kost, vasketøj, mv. på midlertidige pladser.
- Siden 2019 har der været ”vederlagsfri” hjemmesygepleje ved ophold på akutpladser = uden brugerbetaling for kost, mv.
- Sundhedsstyrelsen stiller krav og anbefalinger til hvad akutfunktioner omfatter (pladser og teams)
- Status i 2022? Lokalfdelingerne indsamler data fra kommunerne og videresender til Sekretariatet.

Vores egen desk research viser

- 15 ud af 38 udvalgte kommuner eller cirka 39 % har akutpladser (og ingen brugerbetaling på kost og vask)
- Stor variation på døgntakst på midlertidige pladser: fra 113 kr. til 167 kr. pr. døgn
- Ikke samme type information tilgængeligt på websider og i kvalitetsstandarder tværs af kommuner. F.eks. er der kommuner, der ikke oplyser takst pr. døgn
- Stor uensartethed på tværs af kommuner og tvetydigheder i beskrivelser:
  - Termer: Midlertidige pladser, aflastningspladser, rehabiliteringspladser, akutte plejeophold, korttidspladser, akutpladser, akutstue, akutenhed, mm.

Prisniveau for kost på en midlertidig kommunal plads

Pris for en måned	3.880,00 kr.
Pris for 14 dage	1.810,66 kr.
Pris for 7 dage	905,33 kr.
Pris pr. døgn	129,33 kr.

*Eksempel på takst på midlertidig plads sat ud fra betalingsloft for kost på plejehjem på 3.880,- pr. måned (2022), www.sm.dk/lovstof/satser-paa-socialomraadet/satser-paa-socialomraadet-for-2022/aeldre-set-11.2.22

Herudover kan der opkræves betaling for vasketøj, leje af linned og hygiejne- og/eller rengøringsartikler.

Eksempel på takster for midlertidigt ophold på aflastning/rehabilitering på plejecenter (2021):

- Kost: 124 kr./døgn
- Leje og vask af linned: 10 kr./døgn
- Vask af personligt tøj: 19 kr./vask
- Rengøringsartikler og vaskeklude: 4 kr./døgn

Kilde:

www.fmk.dk/om-kommunen/tal-og-cif/onomi/takster/takster-2021/ NB linien er inaktivt juni 2022

Antallet af midlertidige pladser + antallet af 80+ årige er steget antallet af normerede sengepladser er faldet

Tabel 1: Udvikling 2007-2021 i antal pladser hhv. på sygehus og i kommuner samt i antal 80+-årige

	Antal boliger til midlertidigt ophold/aflastning i kommunerne	Antal normerede sengepladser på sygehus (somatic)	Antal 80+-årige
2021	3.233	10.819	282.106
2007	2.360	16.043	224.511
Ændring i antal	+ 873	- 5.224	+ 57.595
Ændring i andel (pct.)	+37 %	-33 %	+26 %

Kilde: Ældre Sagens udtæk fra www.esundhed.dk/Emner/Patienter-og-sygehuse/Sengepladser-og-belægning-paa-sygehus og www.statistikbanken.dk/RESP01 og BEF5.

Note: Data på midlertidige pladser er i 2021 opgjort omkring uge 15. Data er behæftet med usikkerhed. VIVE vurderer, at antallet er højere, da fem kommuner har indberettet 0 pladser. Vinge, Buch og Kjellberg. Det kommunale akutområde – Erfaringer og perspektiver på udviklingen fra 15 kommuner. VIVE, 2021. www.vive.dk/da/udgivelser/def-kommunale-akutomraade-16209/ set 21.1.22. Data på sengepladser er opgjort ultimo året for 2007 og sept. for 2021. Data på antal 80+-årige er opgjort pr. 1. januar i begge år.

Tabel 2: Prisniveau for kost på en midlertidig kommunal plads

Pris for en måned	3.880,00 kr.
Pris for 14 dage	1.810,66 kr.
Pris for 7 dage	905,33 kr.
Pris pr. døgn	129,33 kr.

*Eksempel på tekst på midlertidig plads sat ud fra betalingsloft for kost på plejehjem på 3.880,- pr. måned (2022),

www.sm.dk/lovstof/satser-paa-socialomraadet/sat-ser-paa-socialomraadet-for-2022/aeldre set 11.2.22

Herudover kan der opkræves betaling for vasketøj, leje af linned og hygiejne- og/eller rengøringsartikler.

Eksempel på takst på midlertidigt ophold/aflastning/rehabiliteringsplejecenter (2022)

- Kost: 124 kr./døgn
- Leje og vask af linned
- Vask af personligt tøj
- Rengøringsartikler og 4 kr./døgn

Kilde: www.fmk.dk/om-kommunen/tal-og-fakta set 11.2.22

Uensartethed – eksempler på takster

Egedal	Randers
<p>Den samlede pris 162 kr. pr. døgn dækker over 143 kr. for kost.</p> <p>15 kr. pr. døgn for leje af linned.</p> <p>4 kr. pr. døgn for vask af personligt tøj og toiletartikler.</p> <p><i>Man kan fravælge kost, hvis en pårørende ønsker at stå for fuld forplejning, hvilket indebærer at hvert måltid er færdigtilberedt. Kun få pårørende vælger denne mulighed. Det er endvidere muligt at fravælge vask.</i></p>	<p>Taksten for døgnforplejning på et aflastningsophold er 113. kr.</p> <p>(Dette gælder sandsynligvis kun for mad eftersom taksten er angivet under en faktura med overskriften ”Mad på ældrecentre”)</p>

Fremtidens sundhedsvæsen til ældre patienter flere sygdomme

Den nye reform indeholder en række udfordringer og fortsat omrokering i sundhedsvæsenet

- Når behandling flyttes fra sygehus ud i kommuner er der rammer for brugerbetaling
- Derfor er det afgørende med krav til faglig kvalitet, kompetencer og økonomi
- Ligeledes er der behov at sikre sammenhæng og samarbejde mellem kommuner, praksis og/eller hospital – p.t. er det uklart hvad samspillet bliver mellem midlertidige pladser og nærhospitaler
- Der skal være fokus på ens kvalitet og ikke forskellige lokale løsninger – så vi risikerer A- og B-hold!
- Der er et stigende antal ældre og stigende antal patienter med flere sygdomme i vejen derfor skal der fokus på ”multisyge” og ”ældre medicinske patienter”
- Ulighed i sundhed er en kæmpe udfordring – jo færre ressourcer man har jo dårlige helbred – det er et dårligt match med et sundhedsvæsen med øget brugerbetaling

andre

Indflydelsesarbejdet lokalt – forslag til kortlægning af lokale forhold via fælles spørgeskema

Vi afdækker sammen brugerbetaling for patienter, der har brug for midlertidig ophold i kommuner i stedet for indlæggelse på sygehus

Spørgsmål til kommunen:

Er der akutpladser? Ja/Nej (Hvis ja, hvor mange og er der brugerbetaling for vask, mv. på akutpladser; er der tidsbegrænsning på ophold på akutpladser?)

Har kommunen akutteams? Ja/Nej

Er der andre former for midlertidige pladser, hvor man kan få pleje/behandling hjemmesygepleje og/eller akutteam (hvilke og hvor mange)?

Hvad er taksten for brugerbetaling på midlertidige pladser pr. døgn? Hvad da døgn taksten?

Er der brugerbetaling for kørsel til og fra pladser?

Lokalafdelinger afdækker egen viden:

Er der erfaringer lokalt fra medlemmer med brugerbetaling

Er der erfaring lokalt fra med betaling for kørsel til og fra pladser?

Er der erfaring lokalt fra med betaling for medicin?

I 2023

- Har vi besvarelsenerne fra spørgeskemaerne samlet og lokale besvarelser
- Den viden indgår i vores indflydelsesarbejde – vi kan brugerbetalingen op på et kvalificeret grundlag.
- Eksempler på aktiviteter: debatindlæg, artikler, borgermøder, møder med politikere, aktiviteter på rådhuspladser og andre lokaliteter m.v.

Summe-runde ved bordene

- Hvad bliver I optaget af?
- Hvilke spørgsmål har I til fokuseret indsats?

Organisering af indsatsen

Overordnet model for organiseringen af indsatsen

Støtte fra ældrepolitiske konsulenter

Aktiviteter i Samfundsanalyse

Støtte fra Kommunikation

Støtte fra ældrepolitiske konsulenter

Yder støtte til at:

- Finde egne kommunale data og de gode cases til debatindlæg, møder m.v.- eksempelvis via de socialhumanitære frivillige
- Afholde møder med politikere og kommunale chefer ift. hvordan I kan gribe det an
- Støtte til at planlægge og afvikle ældrepolitiske- og sundhedspolitiske distriktstemadage
- Støtte til at planlægge og afvikle borgermøder med politikere og borgere
- Opdatere Frivilligportalen med viden om, hvad der virker. Linket er: <https://www.aeldresagen.dk/frivilligportalen/lokal-indflydelse#fb17a5a0894f6f8bde51e8ecd609e6>

Støtte og hjælp fra Samfundsanalyse

- Udarbejder Finanslovsforslag om fjernelse af brugerbetaling på midlertidige pladser
- Har generelt fokus på fjernelse af brugerbetaling
- Gennemfører analyse af lokale data om kommunernes praksis om brugerbetaling. Analysen vil afdække såvel tværgående som lokale fund som kan bruges lokalt og af Samfundsanalyse som baggrund for indsats til folketingspolitikere

Fokuseret indsats

Gratis ophold på kommunernes midlertidige pladser

Det bør ikke koste noget at få pleje og behandling, når man er syg og svækket. Men desværre er der alt for mange ældre, der skal have penge op af lommen, når de får hjælp på en kommunal plads i forbindelse med et sygdomsforløb.

I Ældre Sagen siger vi nej til brugerbetaling på sundhed. Vi kæmper for gratis ophold på kommunernes midlertidige pladser.

Støtte fra Kommunikation

- Udarbejder skabeloner til debatindlæg, artikler og plakater/flyers/andet materiale til uddeling lokalt, der kan hentes på Frivilligportalen.
- Støtter lokalafdelinger efter behov
- Rådgiver om kontakten til journalister, andre organisationer og beslutningstagere og udbredelse af fortællingen om problemstillingen.
- Rådgiver om pressemeddelelser og debatindlæg til lokale og regionale aviser.
- Sparring og hjælp – kontakt: Kommunikationskonsulenter Gerda Grønning gg@aeldresagen.dk og Sanna Kjær Hansen skh@aeldresagen.dk samt Pressetelefonen tlf. 7020 3031 ved ”akutte” henvendelser

Viden om området

Ulighed i sundhed ses i ældres forbrug af sundhedsydelse – det er ikke bare et spørgsmål om

- Social og geografisk ulighed i sundhed ses blandt 65+ i forbruget af sundhedsydelse, mindre tydelig ved hjemmeplejeydelse.
- Social ulighed i sundhed mindre tydelig ved 80+.
- Geografisk ulighed i sundhed ses fortsat ved 80+ - der ses endog øget forskel i gennemsnitlige omkostninger.

Større omkostninger for 65 + årige

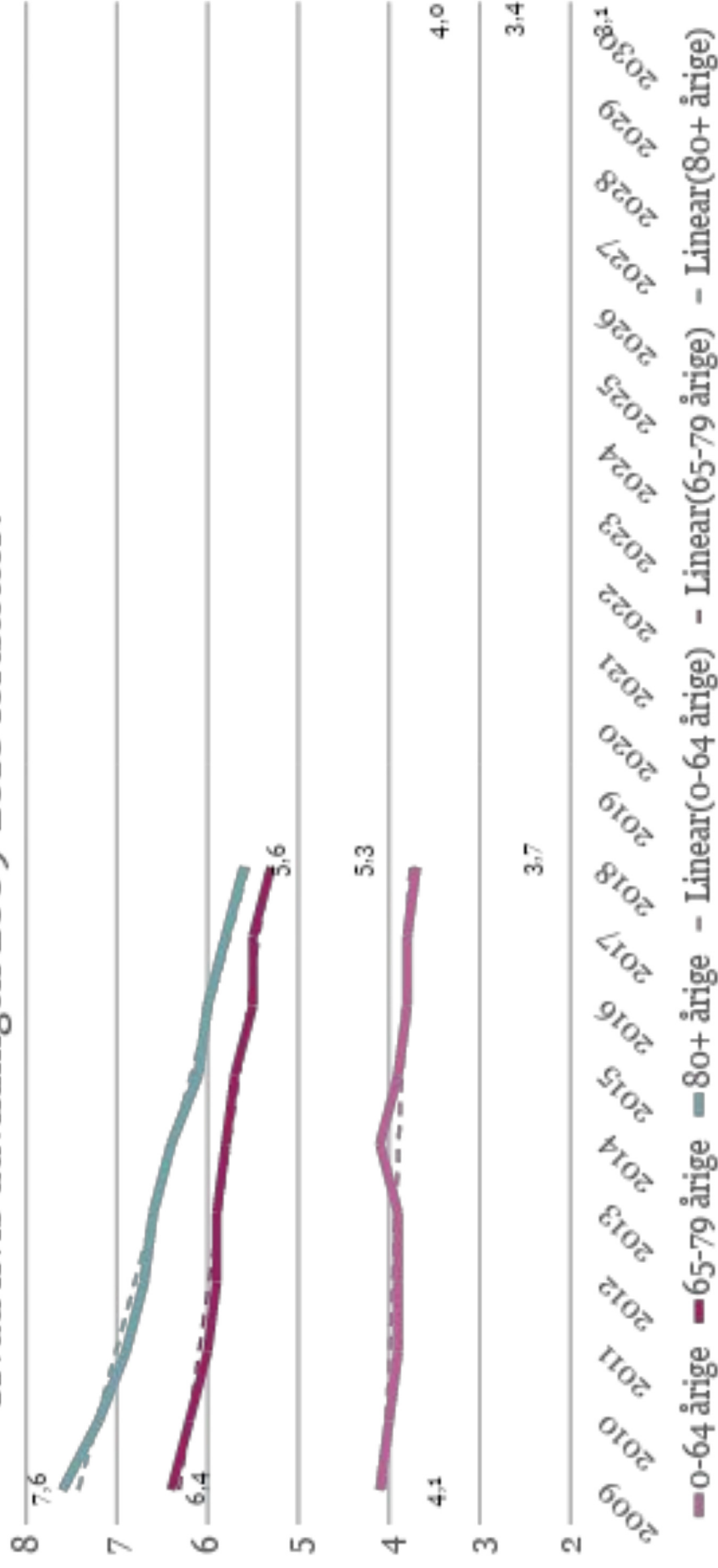
Der er højere gennemsnitlige sundheds-omkostninger pr. person for 65+-årige o sandsynlighed for et højt forbrug af sundhedsydelser ved:

- lavere indkomstniveau end ved højere
- kortere uddannelse end ved længere
- tættere urbaniseringsgrad end ved mindre – by vs. land

Fald i antal indlæggelsesdage for forskellige aldergrupper

Gennemsnitlig varighed af somatiske sygehusindlæggelser (antal dage pr. indlæggelse)

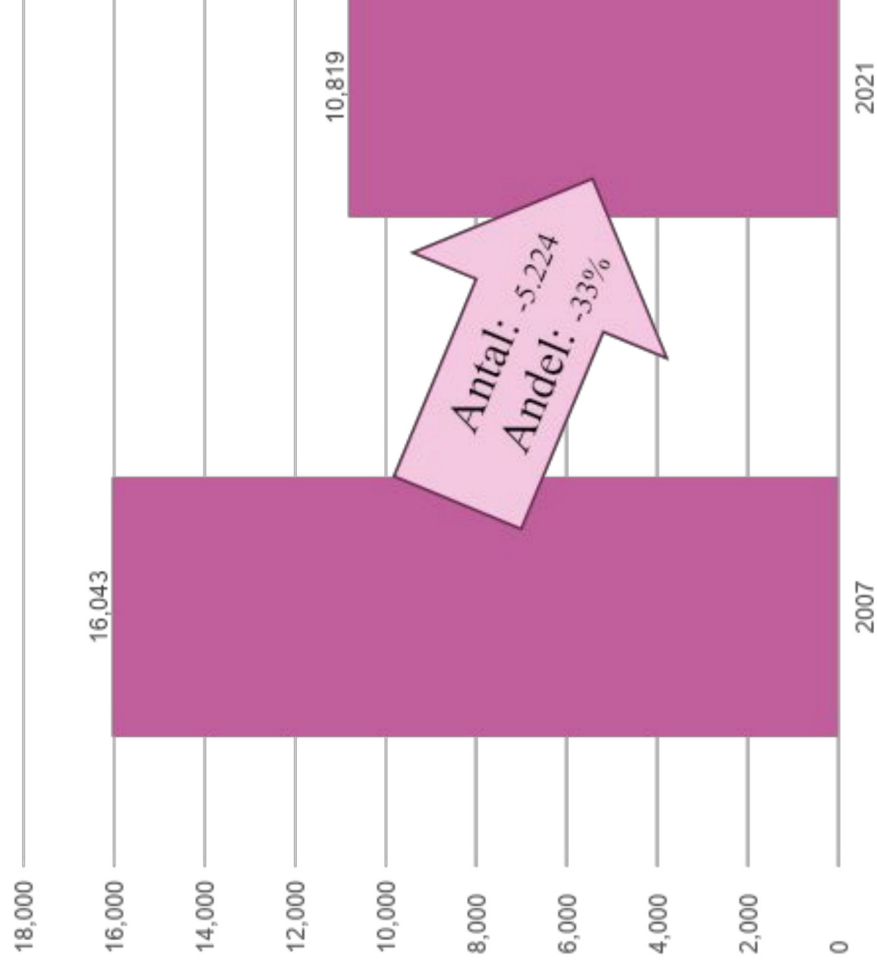
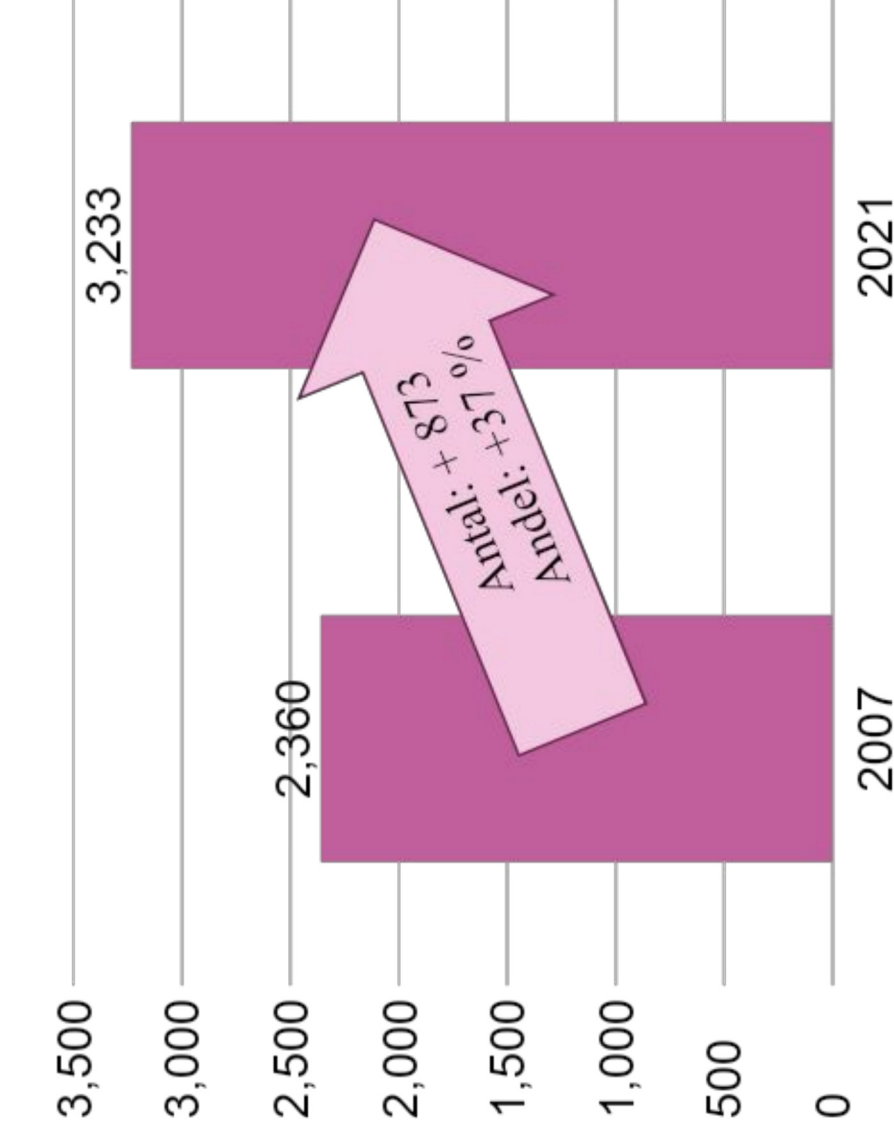
Hvad hvis udviklingen 2009-2018 fortsætter?

Udviklingen i sengepladser på sygehus og i komm

Sengepladser på sygehuse (somatik;

Antal midlertidige kommunale pladser

Ældre Sagen mener: ret til værdig behandling

Ensartet kvalitet til ældre med flere sygdomme
uanset hvor man behandles – ingen ulighed
Ret til værdig behandling

- at være tryk
- at blive set og lyttet til
- lighed i sundhed

Ældre patienter skal have ret til værdig behandling

Ældre Sagen foreslår, at ældre mennesker med flere sygdomme får et sæt af rettigheder:

Ældre patienters rettigheder

Ret til at være tryk

- Hospital og kommune lægger sammen med patienten og evt. pårørende en individuel plan, og patienten får tilknyttet en forløbskoordinator, der sikrer et sammenhængende patientforløb.
- Hospital, almen praksis og kommune sikrer, at patienten får den sundhedsfagligt korrekte og individuelt tilpassede indsats med medicin, træning, ernæring m.m.
- Under indlæggelse på hospital planlægges den kommunale visitator sammen med patient og hospitalspersonale den kommende indsats i hjemmet.
- Hospital, almen praksis og kommune sikrer opfølgning gennem hjemmebasal med geriatrisk team, praktiserende læge og/eller hjemmesygeplejersken inden for de første døgn efter udskrivelse og sikrer fortsat opfølgning ved behov.
- Kommune og almen praksis sikrer kvalitet gennem faste plejehemmelser på alle plejehjem og lægesøg på kommunale plejehjem.
- Kommunen sikrer kvalitet gennem fast-tilknyttet sundhedsfagligt personale på kommunale plejehjem og i plejeboliger.

Ret til at blive set og lyttet til

- Ledelsen belønner og tilskynder empatisk og individuelt omsorg, pleje og behandling.
- Hospital og kommune støtter patienten og evt. pårørende i at deltage i beslutninger og planlægning, så indsatsen passer til de individuelle behov og ønsker.
- Videncenter for værdig ældrepleje fremmer værdigheder på sundhedsområdet.

Ret til lighed i sundhed

- Hospitalet sikrer, at patienten under indlæggelse får en sengplads på en hospitalsskive – ikke på gangen.
- Sundhedsfaglig behandling tilpasses den enkelte patient ud fra faglige kvalitetsstandarder, uanset om det er på hospital eller i kommunen.
- Sundhedsvæsenets økonomi følger udviklingen i demografi og behandlingsmetoder, så patienten får tilsvarende høj kvalitet i sin behandling og pleje.
- Patientens behandling er et fælles ansvar understøttet af fælles ledelse og økonomi mellem region og kommune.
- Kommunen sikrer, at ophold på midlertidige pladser pga. sygdom sker uden brugerbetaling.
- Hospital og kommune sikrer, at kørsel til og fra behandling tilbydes og tilrettelægges med udgangspunkt i patientens behov.

Jeg vil ikke ha', at de skal komme og tage støttestrømper af og på, for de kommer først halv 11 om aftenen og tager dem af."

BIBBI, 75 ÅR

Ja altså, når de kommer ind og taler... ja, værdigt og ordentligt til mig og ikke bærer mig som en, der er lavt ned, men betragter mig som ligemand. Det synes jeg er en meget væsentlig ting."

MATE, 82 ÅR

Dér skal hun være 10.45. Samme dag skal hun være hér: 14.20. Det er svært at nå. Hvis hun er i Gentofte til kl. 12, så skal hun retur, men så skal hun være hér kl. 14. Det hænger ikke rigtig sammen."

BERT, PÅRØRENDE

Ældre Sagen

Kilde: En værdig og tryk behandling - Ældre medicinske patienters oplevelser af værdighed i mødet med kommunale akutfunktioner, CPI, 2021.

Indflydelsesarbejdet i forhold til landspolitikere : hvad g

Ældre Sagen nationalt?

- Udarbejder finanslovsforslag i flere år og kommende år
- Forslag kom med i finanslovsaftale i 2018 - ny bekendtgørelse i 2019
- Udarbejder høringssvar og ministerbreve
- Kræver stop for brugerbetaling for patienter der visiteres til andre former for midlertidige pladser (ikke almindelig aflastning)
- Kræver stop for brugerbetaling for medicin og kørsel relateret til ophold på akutpladser/midlertidige pladser
- Afholdt webkonference 2021 med politisk debat bl.a. om brugerbetaling

Zoom ind (C

ÆLDRE SAGENS FORSLAG TIL FINANSLOV

Ingen brugerbetaling for patienter på midlertidige pladser

Når behandling flytter til det nære sundhedsvæsen bør lovgivningen følge med. Ellers kan konsekvensen blive, at patienterne bliver påført øget brugerbetaling.

Når vi bliver indlagt på hospitalet, sikrer lovgivningen, at vi ikke skal betale for medicin, kost og væsk, samt i et vist omfang befordring. Men dette er ikke tilfældet når behandling og pleje foregår i kommunen.

Der er kommet regler for stop for brugerbetalingen på akutpladser i 2019, men der mangler tilsvarende regler for øvrige pladser, hvor man kan modtage

pleje og behandling (f.eks. akutte, tilsyns-, midlertidige og hjemmestøttepleje). Der er mangler tilbage også fra hjemmestøttepleje, herunder midlertidige pladser. Medicin kan tilkøbsfinansieres, men brugerbetaling, når det er

En øget brugerbetaling risikerer, at der er en social ulighed, så dem med højere indkomst kan betale mere for plejeydelser samtidig med at de har mere økonomisk baggrund.

FORSLAG

Ældre Sagen foreslår, tilsvarende og klare regler for:

- vederlagsfri kørsel, vasketøj og lign. under ophold på midlertidige pladser
- for befordring til og fra midlertidige pladser, herunder akutpladser

- for vederlagsfri medicinsk akut pleje- og behandlingsmæssig

Ældre Sagen vurderer at

no. Kr. til Forslaget.

ØKONOMI

FAKTA

Et kommunalt akutpladser er den slags brugerbetalte akutpladser, hvor man kan blive indlagt, hvis man modtager sin pleje fra hjemmestøttepleje eller akutteam på en anden midlertidig kommunal plads, f.eks. akutteamet.

Et kommunalt akutpladser er den slags brugerbetalte akutpladser, hvor man kan blive indlagt, hvis man modtager sin pleje fra hjemmestøttepleje eller akutteam på en anden midlertidig kommunal plads, f.eks. akutteamet.

1. Kan søges på <https://www.eldresagen.dk/tilforordning>

Pleje/Omsorg

Sundhed

Erstatning

Medicinsk akut pleje og behandling er en form for midlertidige pladser, hvor man kan blive indlagt, hvis man modtager sin pleje fra hjemmestøttepleje eller akutteam på en anden midlertidig kommunal plads, f.eks. akutteamet.

Medicinsk akut pleje og behandling er en form for midlertidige pladser, hvor man kan blive indlagt, hvis man modtager sin pleje fra hjemmestøttepleje eller akutteam på en anden midlertidig kommunal plads, f.eks. akutteamet.

Mærkesager udvælges

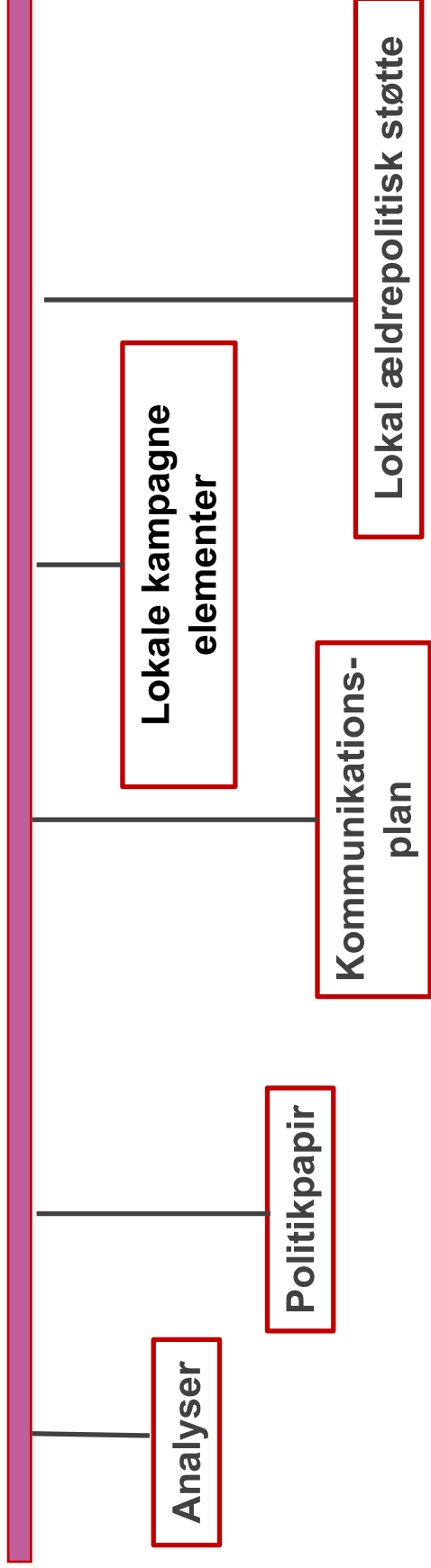
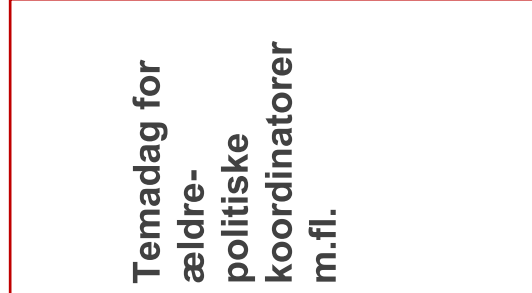

Mærkesagen præsenteres og den videre proces drøftes

Der søges indflydelse

Processen samles op og resultaterne vurderes

Gruppedrøftelser

Hvad bliver vi optaget af?

Hvad går vi i gang med først?

Hvordan samarbejder vi om det videre forløb i distriktet?

Hvad har vi brug for fra Sekretariatet?

Kaffeepause

Opsamling

Læs mere på Frivilligportalen under Lokal indflydelse. Linket er:

- <https://www.aeldresagen.dk/frivilligportalen/lokal-indflydelse#fb17a5a0896de51e8ecd609e6>

Tak for i dag og god sommer
